

Sveučilište u Rijeci
Fakultet dentalne medicine
Kolegij: Farmakologija
Voditelj: Doc. dr. sc. Anja Harej Hrkać, mag. biotech. in med.
Katedra: Temeljna i klinička farmakologija s toksikologijom
Studij: Sveučilišni prijediplomski studij Dentalna higijena
Godina studija: prva
Akademска godина: 2023./2024.

IZVEDBENI PLAN KOLEGIJA

Podaci o kolegiju (kratak opis kolegija, opće upute, gdje se i u kojem obliku organizira nastava, potreban pribor, upute o pohađanju i pripremi za nastavu, obveze studenata i sl.):

Kolegij **Farmakologija** je obvezni kolegij izvanrednog Preddiplomskog sveučilišnog studija Dentalna higijena. Nastava se izvodi u obliku **8** sati predavanja i **8** sati seminara (**3 ECTS**).

Ciljevi i zadaci kolegija jesu studente upoznati s osnovnim principima opće i specijalne farmakologije te racionalne farmakoterapije, s posebnim osvrtom na pripravke koji se koriste u stomatološkoj praksi. Planirani ishod kolegija je studentima omogućiti stjecanje osnovnih znanja iz područja farmakodinamike, farmakokinetike i toksikologije pojedinih lijekova i znanja koja će im omogućiti ispravan izbor lijeka u kliničkoj stomatološkoj praksi. Stečena znanja trebala bi također omogućiti razumijevanje uporabe lijekova za različite medicinske indikacije, a koja bi mogla interferirati sa stomatološkim bolestima odnosno uzrokovati oralne nuspojave.

Sadržaj kolegija je sljedeći:

Opća farmakologija: temeljne farmakološke definicije i pojmovi; sudsbita lijeka u organizmu (aplikacija, apsorpcija, raspodjela, biotransformacija, eliminacija), mehanizam djelovanja lijekova, čimbenici koji utječu na aktivnost lijeka u organizmu, neželjeni učinci lijekova, zlouporaba lijekova i ovisnost o lijekovima.

Specijalna farmakologija obuhvaća analgetike i modulatore upale, lijekove koji djeluju protiv mikroba, anestetike, vitamine i topike za usnu šupljinu, sredstva za zaštitu zubi od karijesa, antiseptike i dezinficijense.

Voditelj predmeta:

Doc. dr. sc. Anja Harej Hrkać, mag. biotech. in med.

Popis obvezne ispitne literature:

1. Linčir I. i sur. Farmakologija za stomatologe, Medicinska naklada, 3. izdanje, Zagreb, 2011.

Popis dopunske literature:

1. Katzung BG, Masters SB, Trevor AJ. Temeljna i klinička farmakologija, 11. izdanje (hrvatski prijevod), Medicinska naklada, Zagreb, 2011.
2. Rang HP, Dale MM, Ritter JM, Moore PK. Farmakologija (hrvatski prijevod), Golden marketing – Tehnička knjiga, Zagreb, 2005.

Nastavni plan:

Popis predavanja s naslovima i pojašnjenjem:

Predavanje 1

Uvodno predavanje: definicija i podjela farmakologije, imena lijekova, farmakodinamika, čimbenici koji utječu na aktivnost lijeka u organizmu

Ishodi učenja: Upoznati studente sa sadržajem i ciljem te Izvedbenim nastavnim planom kolegija.

Informirati studente o njihovim pravima i obvezama. Znati definirati i objasniti pojedinih disciplina farmakologije. Znati objasniti značajke imena lijekova. Usvojiti znanja i znati jasno definirati glavne odrednice mehanizama djelovanja lijekova. Znati objasniti koje su osobitosti lijekova koji utječu na njegovu aktivnost te koje su osobitosti organizma koje utječu na aktivnost lijeka. Razumjeti i objasniti vrste i razloge nastanka preosjetljivosti na lijekove.

Predavanje 2

Prolaz lijekova kroz tjelesne membrane, načini davanja lijekova, distribucija, biotransformacija i eliminacija lijekova

Ishodi učenja: Znati nabrojati glavne načine davanja lijekova, navesti njihove osobitosti i usporediti ih. Objasniti kako lijekovi mogu prolaziti kroz tjelesne membrane, kako se raspodijeljuju u tkivima i organima. Usvojiti znanja o raspodjeli lijekova u krvi i tkivima. Znati i objasniti reakcije uključene u proces biotransformacije lijekova. Znati nabrojati i opisati glavne puteve eliminacije lijekova.

Predavanje 3

Opći i lokalni anestetici. Objasniti glavne farmakodinamske i farmakokinetske karakteristike, te najznačajnije nuspojave lokalnih i općih anestetika.

Popis seminara s pojašnjenjem:

Seminar 1

Opioidni analgetici, nesteroidni protuupalni lijekovi

Ishodi učenja: Objasniti molekularne mehanizme djelovanja lijekova pojedinih skupina analgetika.

Nabrojati vrste opioidnih receptora i opisati njihove funkcionalne uloge. Navesti štetne učinke opioida, objasniti glavne interakcije s lijekovima, navesti glavne kontraindikacije za upotrebu morfina i njegovih analogova, opisati karakteristike opioidne tolerancije i ovisnosti opioida. Razlikovati pojedinosti i razlike mehanizama djelovanja, primjene, nuspojava i toksičnosti pojedinih nesteroidnih protuupalnih lijekova.

Seminar 2

Antibakterijski lijekovi, antivirotici, antifungici

Ishodi učenja: Objasniti glavne farmakodinamske i farmakokinetske karakteristike te najznačajnije nuspojave beta-laktamata, sulfonamida, trimetoprima, fluorokinolona, aminoglikozida, tetraciklina, makrolida, kloramfenikola, glikopeptida, klindamicina. Objasniti glavne farmakodinamske i farmakokinetske karakteristike te najznačajnije nuspojave antivirotika i antifungika.

Seminar 3

Antiseptici i dezinficijensi, vitamini i topici za usnu šupljinu, sredstva za zaštitu zubi od karijesa, preparati za higijenu usne šupljine

Ishodi učenja: Objasniti glavne farmakodinamske i farmakokinetske karakteristike te najznačajnije nuspojave antiseptika i dezinficijensa, s naglaskom na stomatološke antiseptike. Objasniti glavne farmakodinamske i farmakokinetske karakteristike te najznačajnije nuspojave vitamina, topika za usnu šupljinu, sredstava za zaštitu zubi od karijesa i preparata za higijenu usne šupljine.

Popis vježbi s pojašnjenjem:

Nisu predviđene

Obveze studenata:

Studenti su obvezni redovito pohađati i aktivno sudjelovati u svim oblicima nastave. Sukladno tome provodit će se provjera nazočnosti studenata na predavanjima/seminarima. Student nije izvršio svoje obaveze propisane studijskim programom ukoliko je izostao više od 30% nastavnih sati svih oblika nastave.

Ispit (način polaganja ispita, opis pisanih/usmenih/praktičnih dijela ispita, način bodovanja, kriterij ocjenjivanja):

Ocenjivanje studenata provodi se prema važećem **Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci**. Predmet je izuzet od kontinuiranog praćenja tijekom nastave zbog manjeg broja sati nastave (16 sati). Završni se ispit polaže u pisanim obliku.

Mogućnost izvođenja nastave na stranom jeziku:

Nije predviđeno izvođenje nastave na stranom jeziku.

Ostale napomene (vezane uz kolegij) važne za studente:

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

Vrijeme konzultacija:

Ovisno o dogovoru putem email adrese: aharej@uniri.hr

Nastavni sadržaj i sve obavijesti vezane uz kolegij bit će redovito objavljivani putem sustava za e-učenje

Merlin, a na koje se studenti prijavljuju pomoći svog **AAI@Edu identiteta**.

SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (za akademsku 2023./2024. godinu)

Datum	Predavanja (vrijeme i mjesto)	Seminari (vrijeme i mjesto)	Vježbe (vrijeme i mjesto)	Nastavnik
25.01.2024.	P1 (14.00h-16.15h) MEDRI: Predavaona 7			Doc. dr. sc. Anja Harej Hrkać
25.01.2024.	P2 (16.15h-17.45h) MEDRI: Predavaona 7			Doc. dr. sc. Anja Harej Hrkać
25.01.2024.	P3 (17.45h-19.15h) MEDRI: Predavaona 7			Doc. dr. sc. Anja Harej Hrkać
26.01.2024.		S1 (14.00h- 16.15h) MEDRI: Zavod		Doc. dr. sc. Anja Harej Hrkać
26.01.2024.		S2 (16.15h- 18.30h) MEDRI: Zavod		Doc. dr. sc. Anja Harej Hrkać
26.01.2024.		S3 (18.30h- 20.00h) MEDRI: Zavod		Doc. dr. sc. Anja Harej Hrkać

Popis predavanja, seminara i vježbi:

	PREDAVANJA (tema predavanja)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
P1	Uvodno predavanje: definicija i podjela farmakologije, imena lijekova Farmakodinamika Čimbenici koji utječu na aktivnost lijeka u organizmu	3	MEDRI: predavaona 7
P2	Prolaz lijekova kroz tjelesne membrane, načini davanja lijekova, distribucija, biotransformacija i eliminacija lijekova	2	MEDRI: predavaona 7
P3	Lokalni i opći anestetici	3	MEDRI: predavaona 7
Ukupan broj sati predavanja		8	

	SEMINARI (tema seminara)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
S1	Opioidni analgetici i nesteroidni protuupalni lijekovi	3	MEDRI: Zavod za temeljnu i kliničku farmakologiju sa toksikologijom
S2	Antibakterijski lijekovi, antivirotici, antifungici	3	MEDRI: Zavod za temeljnu i kliničku farmakologiju sa toksikologijom
S3	Vitamini i topici za usnu šupljinu, sredstva za zaštitu zubi od karijesa, antiseptici i dezinficijensi	2	MEDRI: Zavod za temeljnu i kliničku farmakologiju sa toksikologijom
Ukupan broj sati seminara		8	

	ISPITNI TERMINI (završni ispit)
1.	9.02.2024. 14.30h-15.30h MEDRI: Zavod
2.	23.02.2024. 14.30h-15.30h MEDRI: Zavod
3.	14.06.2024. 14.30h-15.30h MEDRI: Zavod
4.	12.09.2024. 14.30h-15.30h MEDRI: Zavod

Predmet				
Oblik nastave	Predavanja	Seminari	Vježbe	ukupno
Ukupni broj sati				
Održani broj sati nastave (50%)				
Broj sati on line				
postotak				